

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 5. maja 2015*

„Ničnostna tožba — Izvajanje okrepljenega sodelovanja — Vzpostavitev enotnega patentnega varstva — Uredba (EU) št. 1257/2012 — Člen 118, prvi odstavek, PDEU — Pravna podlaga — Člen 291 PDEU — Prenos pooblastil na organe, ki niso organi Evropske unije — Načeli avtonomije in enotne uporabe prava Unije“

V zadevi C-146/13,

zaradi ničnostne tožbe na podlagi člena 263 PDEU, vložene 22. marca 2013,

Kraljevina Španija, ki jo zastopata E. Chamizo Llatas in S. Centeno Huerta, agentki,

tožeča stranka,

proti

Evropskemu parlamentu, ki ga zastopajo M. Gómez-Leal, M. Dean in U. Rösslein, agenti,

Svetu Evropske unije, ki ga zastopajo T. Middleton, F. Florindo Gijón, M. Balta in L. Grønfeldt, agenti,

toženi stranki,

ob intervenciji

Kraljevine Belgije, ki jo zastopajo C. Pochet, J.-C. Halleux in T. Materne, agenti,

Češke republike, ki jo zastopata M. Smolek in J. Vlácil, agenta,

Kraljevine Danske, ki jo zastopata C. Thorning in M. Wolff, agenta,

Zvezne republike Nemčije, ki jo zastopajo T. Henze, M. Möller in J. Kemper, agenti,

Francoske republike, ki jo zastopajo G. de Bergues, F.-X. Bréchet, D. Colas in N. Rouam, agenti,

Velikega vojvodstva Luksemburg,

Madžarske, ki jo zastopata M. Fehér in K. Szíjjártó, agenta,

Kraljevine Nizozemske, ki jo zastopata M. Bulterman in J. Langer, agenta,

Kraljevine Švedske, ki jo zastopajo A. Falk, C. Meyer-Seitz in U. Persson, agentke,

* Jezik postopka: španščina.

Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska, ki ga zastopajo M. Holt, agent, skupaj z J. Stratford, QC, in T. Mitchesonom, barrister,

Evropske komisije, ki jo zastopajo I. Martínez del Peral, T. van Rijn, B. Smulders in F. Bulst, agenti,

intervenienti,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, K. Lenaerts, podpredsednik, R. Silva de Lapuerta, predsednica senata, M. Ilešič (poročevalec), A. Ó Caoimh, C. Vajda in S. Rodin, predsedniki senatov, A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund in J. L. da Cruz Vilaça, sodniki,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 1. julija 2014,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 18. novembra 2014

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Kraljevina Španija s tožbo predlaga razglasitev ničnosti Uredbe (EU) št. 1257/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2012 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju uvedbe enotnega patentnega varstva (UL L 361, str. 1, v nadaljevanju: izpodbijana uredba).
- 2 To uredbo sta sprejela Evropski parlament in Svet Evropske unije na podlagi Sklepa Sveta 2011/167/EU z dne 10. marca 2011 o odobritvi okrepljenega sodelovanja na področju uvedbe enotnega patentnega varstva (UL L 76, str. 53, v nadaljevanju: sklep o okrepljenem sodelovanju).

Pravni okvir

Mednarodno pravo

Konvencija o podeljevanju evropskih patentov

- 3 Konvencija o podeljevanju evropskih patentov, ki je bila podpisana v Münchnu 5. oktobra 1973 in je začela veljati 7. oktobra 1977, v različici, ki se uporablja za obravnavani spor (v nadaljevanju: EPK), v členu 2, naslovljenem „Jeziki Evropskega patentnega urada [(v nadaljevanju: EPU)], evropskih patentnih prijav in drugih dokumentov“, določa:

„(1) Patenti, ki so podeljeni na podlagi te konvencije, se imenujejo evropski patent.

(2) Evropski patent ima v vsaki državi pogodbenici, za katero je podeljen, enak učinek kot državni patent, ki ga podeli ta država, in zanj veljajo enaki pogoji, razen če ta konvencija ne določa drugače.“

4 Člen 142 EPK, naslovljen „Enotni patenti“, določa:

„(1) Skupina držav pogodbenic, ki je v posebnem sporazumu določila, da je evropski patent, podeljen za te države, enoten na vseh njihovih ozemljih, lahko določi, da je evropski patent lahko podeljen le skupno za vse te države.

(2) Določbe tega dela se uporabljajo, kadar skupina držav pogodbenic izkoristi možnost iz prvega odstavka.“

5 Člen 143 EPK, naslovljen „Posebni oddelki Evropskega patentnega urada“ (v nadaljevanju: EPU), določa:

„(1) Skupina držav pogodbenic lahko da [EPU] dodatne naloge.

(2) Za izvrševanje dodatnih nalog se lahko v [EPU] ustanovijo posebni skupni oddelki držav pogodbenic v tej skupini. Predsednik [EPU] vodi te posebne oddelke; drugi in tretji odstavek 10. člena se uporabljata smiselno.“

6 Člen 145 EPK, naslovljen „Ožji odbor upravnega sveta“, določa:

„(1) Skupina držav pogodbenic lahko ustanovi ožji odbor upravnega sveta za nadzor dejavnosti posebnih oddelkov, ustanovljenih po drugem odstavku 143. člena. [EPU] mu da na razpolago osebje, prostore in opremo, ki so potrebni za opravljanje njegovih nalog. Predsednik [EPU] je za delo posebnih oddelkov odgovoren ožjemu odboru upravnega sveta.

(2) Sestavo, pristojnost in naloge ožjega odbora določi skupina držav pogodbenic.“

7 Člen 146 EPK določa:

„Če so bile [EPU] dane dodatne naloge po 143. členu, nosi stroške, ki jih ima Organizacija z izvrševanjem teh nalog, skupina držav pogodbenic. Če so bili v [EPU] za izvrševanje teh dodatnih nalog ustanovljeni posebni oddelki, nosi skupina stroške za osebje, prostore in opremo, ki se nanašajo na te oddelke. Tretji in četrti odstavek 39. člena ter 41. in 47. člen se uporabljajo smiselno.“

8 Člen 147 EPK, naslovljen „Plačila v zvezi s pristojbinami za podaljšanje veljavnosti enotnih patentov“, določa:

„Če je skupina držav pogodbenic določila skupni razdelilnik pristojbin za podaljšanje veljavnosti evropskih patentov, se razmerje, omenjeno v prvem odstavku 39. člena, izračunava po tem skupnem razdelilniku; najmanjši znesek po prvem odstavku 39. člena velja tudi za enotni patent. Tretji in četrti odstavek 39. člena se uporabljata smiselno.“

Sporazum o enotnem sodišču za patente

9 Sporazum o enotnem sodišču za patente, podpisan 19. februarja 2013 v Bruslju (UL C 175, str. 1, v nadaljevanju: Sporazum o ESP), v členu 23 določa:

„Za dejanja sodišča so neposredno odgovorne vsaka posamezna država članica pogodbenica, vključno za namene členov 258, 259 in 260 PDEU, vse države članice pogodbenice skupaj.“

10 Člen 89(1) Sporazuma o ESP določa:

„Ta sporazum začne veljati 1. januarja 2014 ali prvi dan četrtega meseca po deponiranju trinajste listine o ratifikaciji ali pristopu v skladu s členom 84, kar zajema tudi tri države članice, v katerih je v letu pred letom podpisa tega sporazuma začelo učinkovati največ evropskih patentov, ali prvi dan četrtega meseca po začetku veljavnosti sprememb Uredbe (EU) št. 1215/2012 [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 351, str. 1)], ki se nanašajo na ta sporazum, pri čemer se upošteva najpoznejši datum.“

Pravo Unije

11 V uvodnih izjavah 1, 4, 7, 9 16, 20, 24 in 25 izpodbijane uredbe je navedeno:

„(1) Uvedba pravnih pogojev, ki podjetjem omogočajo, da prilagodijo svoje dejavnosti pri proizvodnji in distribuciji izdelkov preko nacionalnih meja, ter jim zagotavljajo večjo izbiro in več priložnosti, prispeva k doseganju ciljev Unije iz člena 3(3) [PEU]. Enotno patentno varstvo na notranjem trgu ali vsaj na večjem delu notranjega trga bi moralo biti med pravnimi instrumenti, ki jih imajo na voljo podjetja.

[...]

(4) Enotno patentno varstvo bo spodbujalo znanstveni in tehnološki napredek ter delovanje notranjega trga z zagotavljanjem lažjega, cenejšega in pravno varnejšega dostopa do patentnega sistema. Poleg tega bo tudi izboljšalo raven patentnega varstva z omogočanjem pridobitve enotnega patentnega varstva v sodelujočih državah članicah, ter odpravilo stroške in zapletene postopke za podjetja v Uniji. Enotno patentno varstvo bi moralo biti na voljo imetnikom evropskega patenta tako iz sodelujočih držav članic kot iz drugih držav, ne glede na njihovo državljanstvo, bivališče ali sedež.

[...]

(7) Enotno patentno varstvo bi bilo treba doseči z zagotavljanjem enotnega učinka evropskih patentov po njihovi podelitvi na podlagi te uredbe v vseh sodelujočih državah članicah. Glavna značilnost evropskega patenta z enotnim učinkom [(v nadaljevanju: EPEU)] bi moral biti njegov enotni značaj, kar pomeni, da bi zagotavljal enotno varstvo in imel enakovreden učinek v vseh sodelujočih državah članicah. Zato bi se moral [EPEU] omejiti, prenesti, razveljaviti ali bi moral prenehati le v vseh sodelujočih državah članicah. Treba bi bilo omogočiti, da bi se [EPEU] licenciral na celotnem ozemlju ali na delu ozemlja sodelujočih držav članic. Za zagotovitev enotnega vsebinskega obsega varstva, ki ga zagotavlja enotno patentno varstvo, bi morali imeti enotni učinek le evropski patenti, ki so bili podeljeni za vse sodelujoče države članice na podlagi enakih zahtevkov. Poleg tega bi moral imeti enotni učinek evropskega patenta akcesorno naravo in bi bilo treba šteti, da tega učinka ni, če je osnovni evropski patent razveljavljen ali omejen.

[...]

(9) [EPEU] bi moral imetniku dati pravico, da kateri koli tretji osebi prepreči dejanja zoper katera patent zagotavlja varstvo. To bi bilo treba zagotoviti z ustanovitvijo Enotnega sodišča za patente. V zadevah, ki jih ne ureja ta uredba ali Uredba Sveta (EU) št. 1260/2012 z dne 17. decembra 2012 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju uvedbe enotnega patentnega varstva v zvezi z veljavno ureditvijo prevajanja [(UL L 361, str. 89)], bi se morali uporabljati EPK, Sporazum o [ESP], vključno z določbami o določitvi obsega navedene pravice in njenih omejitev, ter nacionalno pravo, vključno s pravili mednarodnega zasebnega prava.

[...]

- (16) Skupina držav članic, ki uporablja določbe dela IX EPK, lahko EPU dodeli naloge in ustanovi ožji odbor upravnega sveta Evropske patentne organizacije (v nadaljnjem besedilu: ožji odbor).

[...]

- (20) Ustrezna višina in razdelitev pristojbin za podaljšanje veljavnosti bi morala biti določena z namenom zagotovitve, da so v zvezi z enotnim patentnim varstvom vsi stroški nalog, dodeljenih EPU, v celoti kriti iz sredstev, pridobljenih z evropskimi patenti z enotnim učinkom, in da prihodki iz pristojbin za podaljšanje veljavnosti, skupaj s pristojbinami, ki se Evropski patentni organizaciji plačajo pred podelitvijo, zagotavljajo uravnotežen proračun Evropske patentne organizacije.

[...]

- (24) Sodna pristojnost glede [EPEU] bi moral določiti in urejati instrument, s katerim se vzpostavi enoten sistem reševanja patentnih sporov za evropske patente in [EPEU].
- (25) Da se zagotovi ustrezno delovanje [EPEU], doslednost sodne prakse, in s tem pravna varnost, ter stroškovna učinkovitost za imetnike patentov, je bistvenega pomena ustanovitev Enotnega patentnega sodišča, ki bo obravnavalo zadeve, povezane z evropskim patentom z enotnim učinkom. Zato je izjemnega pomena, da sodelujoče države članice ratificirajo Sporazum o [EPS] v skladu s svojimi nacionalnimi ustavnimi in parlamentarnimi postopki ter da sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bo to sodišče lahko začelo delovati čim prej.“

12 Člen 1 izpodbijane uredbe določa:

„1. S to uredbo se izvaja okrepljeno sodelovanje na področju uvedbe enotnega patentnega varstva, ki je bilo odobreno s [sklepom o okrepljenem sodelovanju].

2. Ta uredba predstavlja poseben sporazum v smislu člena 142 [EPK].“

13 Člen 2, od (a) do (c), izpodbijane uredbe določa:

„Za namene te uredbe se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) ‚sodelujoča država članica‘ pomeni državo članico, ki sodeluje v okrepljenem sodelovanju na področju uvedbe enotnega patentnega varstva na podlagi Sklepa [o okrepljenem sodelovanju] ali na podlagi sklepa, sprejetega v skladu z drugim ali tretjim pododstavkom člena 331(1) PDEU, v času vložitve zahtevka za enotni učinek iz člena 9;
- (b) ‚evropski patent‘ pomeni patent, ki ga podeli [EPU] v skladu s pravili in postopki iz EPK;
- (c) ‚[EPEU]‘ pomeni evropski patent, ki ima enotni učinek v sodelujočih državah članicah na podlagi te uredbe“.

14 Člen 3 te uredbe določa:

„1. Evropski patent, ki je v vseh sodelujočih državah članicah podeljen z enakimi zahtevki, ima v sodelujočih državah članicah enotni učinek, če je bil njegov enotni učinek registriran v registru enotnega patentnega varstva.

Evropski patent, ki je bil podeljen z različnimi zahtevki za različne sodelujoče države članice, nima enotnega učinka.

2. [EPEU] ima enoten značaj. Zagotavlja enotno varstvo in ima enak učinek v vseh sodelujočih državah članicah.

Lahko se omeji, prenese, razveljavi ali preneha le v vseh sodelujočih državah članicah.

Licencira se lahko na celotnem ozemlju ali delu ozemlja sodelujočih držav članic.

3. Šteje se, da enotni učinek evropskega patenta ni nastal, v kolikor je bil evropski patent razveljavljen ali omejen.“

15 Člen 5, od (1) do (3), te uredbe določa:

„1. [EPEU] daje imetniku pravico, da kateri koli tretji osebi prepreči dejanja, zoper katera navedeni patent zagotavlja varstvo na vseh ozemljih sodelujočih držav članic, kjer ima enotni učinek, pri čemer se upoštevajo veljavne omejitve.

2. Obseg navedene pravice in njenih omejitev je enoten v vseh sodelujočih državah članicah, kjer ima patent enotni učinek.

3. Dejanja, zoper katera patent zagotavlja varstvo iz odstavka 1, ter veljavne omejitve so opredeljena v pravu, ki velja za [EPEU] v sodelujočih državah članicah, katerih nacionalno pravo velja za [EPEU] kot predmet lastnine v skladu s členom 7.“

16 Člen 7 iste uredbe določa:

„1. [EPEU] se kot predmet lastnine v celoti in v vseh sodelujočih državah članicah obravnava kot nacionalni patent sodelujoče države članice, v kateri ima ta patent enotni učinek in v kateri je glede na evropski patentni register:

- (a) imel prijavitelj na datum vložitve evropske patentne prijave bivališče ali glavni kraj poslovanja; ali
- (b) če se točka (a) ne uporabi, je imel prijavitelj na datum vložitve evropske patentne prijave kraj poslovanja.

2. Kadar sta v evropskem patentnem registru kot skupna prijavitelja vpisani dve osebi ali več oseb, se točka (a) odstavka 1 uporablja za skupnega prijavitelja, ki je naveden na prvem mestu. Kadar to ni mogoče, se točka (a) odstavka 1 uporablja za skupnega prijavitelja, ki je naveden na naslednjem mestu. Če se točka (a) odstavka 1 ne uporabi za nobenega od skupnih prijaviteljev, se ustrezno uporabi točka (b) odstavka 1.

3. Kadar noben prijavitelj nima bivališča, glavnega kraja poslovanja ali kraja poslovanja v sodelujoči državi članici, v kateri ima ta patent enotni učinek, za namene odstavka 1 ali 2, se [EPEU] kot predmet lastnine v celoti in v vseh sodelujočih državah članicah obravnava kot nacionalni patent tiste države, v kateri ima Evropska patentna organizacija sedež v skladu s členom 6(1) EPK.

4. Pridobitev pravice ne sme biti odvisna od nobenih vpisov v nacionalni patentni register.“

17 Člen 9 izpodbijane uredbe, naslovljen „Upravne naloge v okviru Evropske patentne organizacije“, določa:

„1. Sodelujoče države članice v smislu člena 143 EPK dodelijo EPU naslednje naloge, ki se izvajajo v skladu z notranjimi pravili EPU:

- (a) upravljanje zahtevkov za enotni učinek, ki jih predložijo imetniki evropskih patentov;
- (b) vključitev registra enotnega patentnega varstva v evropski patentni register in upravljanje registra enotnega patentnega varstva;
- (c) prejemanje in registriranje izjav o licenciranju iz člena 8, njihovega umika in zavez imetnika [EPEU] v zvezi z licenciranjem, sprejetih v okviru mednarodnih organov za standardizacijo;
- (d) objava prevodov iz člena 6 Uredbe (EU) št. 1260/2012 v prehodnem obdobju iz navedenega člena;
- (e) pobiranje in upravljanje pristojbin za podaljšanje veljavnosti [EPEU] za leta, ki sledijo letu, v katerem je v Evropskem patentnem biltenu objavljena omemba podelitve; pobiranje in upravljanje dodatnih pristojbin za zamudo pri plačilu pristojbin za podaljšanje veljavnosti, kadar je tako zakasnelo plačilo izvedeno v roku šestih mesecev od zapadlosti, ter razdelitev dela pobranih pristojbin za podaljšanje veljavnosti med sodelujoče države članice;
- (f) upravljanje sistema nadomestil za povračilo stroškov prevajanja iz člena 5 Uredbe (EU) št. 1260/2012;
- (g) zagotavljanje, da je zahtevek za enotni učinek imetnika evropskega patenta predložen v jeziku postopka, kot je opredeljen v členu 14(3) EPK, najpozneje v enem mesecu po objavi omembe podelitve v Evropskem patentnem biltenu; in
- (h) zagotavljanje, da je enotni učinek naveden v registru enotnega patentnega varstva, kadar je bil vložen zahtevek za enotni učinek in je bil v prehodnem obdobju iz člena 6 Uredbe (EU) št. 1260/2012 predložen skupaj s prevodi iz navedenega člena, ter da je EPU obveščen o kakršnih koli omejitvah, licencah, [kakršnih koli] prenosih ali razveljavitvah [EPEU].

2. Sodelujoče države članice pri izpolnjevanju svojih mednarodnih obveznosti v okviru EPK zagotovijo skladnost s to uredbo in v ta namen med seboj sodelujejo. Sodelujoče države članice kot države pogodbenice EPK zagotovijo upravljanje in nadzor dejavnosti, povezanih z nalogami iz odstavka 1 tega člena, ter v skladu s členom 12 te uredbe zagotovijo določitev višine pristojbin za podaljšanje veljavnosti ter delež[a] razdelitve pristojbin za podaljšanje veljavnosti v skladu s členom 13 te uredbe.

Zato ustanovijo ožji odbor upravnega sveta Evropske patentne organizacije (v nadaljnjem besedilu: ožji odbor) v smislu člena 145 EPK.

Ožji odbor je sestavljen iz predstavnikov sodelujočih držav članic in predstavnika Komisije v vlogi opazovalca ter njihovih namestnikov, ki jih zastopajo med njihovo odsotnostjo. Članom odbora lahko pomagajo izvedenci ali svetovalci.

Ožji odbor sprejema svoje sklepe ob ustreznem upoštevanju stališča Komisije in v skladu z določbami iz člena 35(2) EPK.

3. Sodelujoče države članice zagotovijo učinkovito pravno varstvo pred pristojnim sodiščem ene ali več sodelujočih držav članic zoper odločitve EPU pri izvajanju nalog iz odstavka 1.“

18 Člen 18 izpodbijane uredbe določa:

„1. Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

2. Uporablja se od 1. januarja 2014 ali od datuma začetka veljavnosti Sporazuma o [EPS], kar koli nastopi pozneje.

Z odstopanjem od člena 3(1) in (2) ter člena 4(1) ima evropski patent, katerega enotni učinek je registriran v registru enotnega patentnega varstva, enotni učinek le v tistih sodelujočih državah članicah, v katerih ima na datum registracije patenta Enotno patentno sodišče izključno pristojnost, kar zadeva [EPEU].

3. Vsaka sodelujoča država članica uradno obvesti Komisijo o tem, da je ratificirala Sporazum [o ESP], ko deponira svojo listino o ratifikaciji. Komisija v *Uradnem listu Evropske unije* objavi datum začetka veljavnosti Sporazuma [o ESP] in seznam držav članic, ki so ratificirale Sporazum do datuma začetka veljavnosti. Komisija nato redno posodablja seznam sodelujočih držav članic, ki so ratificirale Sporazum [o ESP], ter ta posodobljen seznam objavlja v *Uradnem listu Evropske unije*.

4. Sodelujoče države članice zagotovijo, da so ukrepi iz člena 9 sprejeti do datuma začetka uporabe te uredbe ali na ta datum.

5. Vsaka sodelujoča država članica zagotovi, da so ukrepi iz člena 4(2) sprejeti do datuma začetka uporabe te uredbe ali, v primeru sodelujočih držav članic, v katerih na dan začetka uporabe te uredbe Enotno patentno sodišče nima izključne pristojnosti, kar zadeva [EPEU], do datuma, od katerega Enotno patentno sodišče ima takšno izključno pristojnost v teh sodelujočih državah članicah.

6. Enotno patentno varstvo se lahko zahteva za kateri koli evropski patent, podeljen na datum začetka uporabe te uredbe ali po tem datumu.“

Postopek pred Sodiščem in predlogi strank

19 Kraljevina Španija je 22. marca 2013 v sodnem tajništvu Sodišča vložila to tožbo.

20 Predsednik Sodišča je na podlagi člena 131(2) Poslovnika Sodišča s sklepi z dne 12. septembra 2013 Kraljevini Belgiji, Češki republiki, Kraljevini Danski, Zvezni republiki Nemčiji, Francoski republiki, Velikemu vojvodstvu Luksemburg, Madžarski, Kraljevini Nizozemski, Kraljevini Švedski, Združenemu kraljestvu Velika Britanija in Severna Irska in Evropski komisiji dovolil intervencijo v podporo sklepom Parlamenta in Sveta.

21 Kraljevina Španija Sodišču predlaga, naj:

— izpodbijano uredbo razglasi za pravno neobstoječo ali, podredno, v celoti razglasi za nično;

— podredno, za nične razglasi:

— člen 9(1) v celoti in člen 9(2) izpodbijane uredbe v delu, kot izhaja iz petega tožbenega razloga te tožbe, in

— člen 18(2) te uredbe v celoti in vsa sklicevanja na Enotno sodišče za patente kot sodni režim evropskega patenta z enotnim učinkom in kot vir prava EPEU, ki jih vsebuje navedena uredba, ter

— Parlamentu in Svetu naloži plačilo stroškov.

22 Parlament in Svet ob podpori vseh intervenientov Sodišču predlagata, naj:

- tožbo zavrne in
- Kraljevini Španiji naloži plačilo stroškov.

Tožba

23 Kraljevina Španija v utemeljitev tožbe navaja sedem tožbenih razlogov, ki se nanašajo na kršitev vrednot pravne države, na neobstoje pravne podlage, na zlorabo pooblastil, kršitev člena 291(2) PDEU in, podredno, načel, navedenih v sodbi Meroni/Visoka oblast (9/56, EU:C:1958:7), na kršitev istih načel s prenosom nekaterih upravnih nalog, povezanih z EPEU, na EPU, in – v primeru šestega in sedmega tožbenega razloga – na kršitev načel avtonomije in enotne uporabe prava Unije.

Prvi tožbeni razlog: kršitev vrednot pravne države

Trditve strank

- 24 Kraljevina Španija trdi, da je treba izpodbijano uredbo razglasiti za nično, ker krši vrednote pravne države, kot so navedene v členu 2 PEU. Ta uredba naj bi urejala varstvo na podlagi evropskega patenta, čeprav naj bi upravni postopek, ki poteka pred podelitvijo takega patenta, ne bil podvržen sodnemu nadzoru, ki bi zagotavljal pravilno in enotno uporabo prava Unije ter varstvo temeljnih pravic, s čimer naj bi bilo kršeno načelo učinkovitega pravnega varstva. Kraljevina Španija dodaja, da naj ne bi bilo mogoče dopustiti, da navedena uredba v pravni red Unije „vključi“ akte mednarodnega organa, za katerega omenjena načela ne veljajo, ter da zakonodajca Unije v svojo ureditev vključuje mednarodni sistem, ki ne bi spoštoval ustavnih načel iz PDEU. Ta država članica v zvezi s tem pojasnjuje, po eni strani, da so pritožbeni senati in razširjeni pritožbeni senat organi pri EPU, ki niso neodvisni. Po drugi strani naj zoper odločbe tega pritožbenega senata in tega razširjenega pritožbenega senata ne bi bilo nobenega pravnega sredstva, zaradi česar naj bi Evropska patentna organizacija uživala imuniteto pred sodnimi postopki in izvršbo.
- 25 Parlament, ki je najprej opozoril, da sistem EPEU temelji na racionalni odločitvi zakonodajalca Unije, ki mu je priznana široka diskrecijska pravica, meni, da je raven varstva pravic posameznikov – ki izhaja iz izpodbijane uredbe, vzporedno pa jo zagotavljata EPK in Enotno sodišče za patente – združljiva z načeli pravne države. Upravne odločbe EPU v zvezi s podelitvijo EPEU bi lahko bile predmet upravne pritožbe pred različnimi organi tega urada. Države članice, ki so vse pogodbenice te konvencije, naj bi presodile, da je raven varstva, ki se v okviru EPK zagotavlja posameznikom, sprejemljiva.
- 26 Svet zatrjuje, da prvi tožbeni razlog ni dovolj jasen. Ta institucija meni, da je prenos pooblastil na mednarodno organizacijo združljiv z varstvom človekovih pravic, če so temeljne pravice v okviru zadevne organizacije enako varovane. Tako naj bi bilo v obravnavani zadevi. Podredno Svet trdi, da so na podlagi člena 9(3) izpodbijane uredbe države članice dolžne zagotavljati učinkovito pravno varstvo.
- 27 Intervenienti se s trditvami Parlamenta in Sveta v bistvenem strinjajo. Vendar Kraljevina Belgija, Zvezna republika Nemčija, Francoska republika in Kraljevina Švedska najprej poudarjajo, da navedeni tožbeni razlog ni upošteven.

Presoja Sodišča

- 28 Ni sporno, da je izpodbijana uredba – kot izhaja iz njenega člena 1 – poseben sporazum v smislu člena 142 EPK, naslovljenega „Enotni patenti“. V skladu s to določbo države pogodbenice takega sporazuma določijo, da evropski patent, podeljen za te države, enotno velja na vseh njihovih ozemljih, lahko pa tudi, da je evropski patent lahko podeljen le skupno za vse te države.
- 29 V ta namen izpodbijana uredba določa pravne pogoje za to, da se na ozemljih sodelujočih držav članic dodeli tak učinek evropskemu patentu, ki ga je prej EPU izdal na podlagi določb EPK. V uvodni izjavi 7 izpodbijane uredbe je v zvezi s tem pojasnjeno, da bi bilo enotno varstvo, ki ima zgolj akcesorno naravo, treba „doseči z zagotavljanjem enotnega učinka evropskih patentov po njihovi podelitvi na podlagi te uredbe v vseh sodelujočih državah članicah“. Kot izrecno izhaja iz opredelitve pojmov, navedene v členu 2(b) in (c) navedene uredbe, je EPEU evropski patent, in sicer patent, ki ga podeli EPU v skladu s pravili in postopki iz EPK in ki ima enotni učinek v sodelujočih državah članicah.
- 30 Iz navedenega izhaja, da namen izpodbijane uredbe nikakor ni določiti – niti deloma – pogoje za izdajo evropskega patenta, ki jih ne ureja pravo Unije, ampak izključno EPK, ter da ta uredba prav tako postopka za izdajo evropskega patenta, kot ga določa EPK, ne „vnaša“ v pravo Unije.
- 31 Nasprotno, iz opredelitve, ki jo izpodbijana uredba podaja za pojem „poseben sporazum v smislu člena 142“ in ki je Kraljevina Španija ne izpodbija, nujno izhaja, da se ta uredba omejuje na eni strani na določitev pogojev za to, da se evropskemu patentu, ki ga je predhodno EPU izdal na podlagi določb EPK, lahko na predlog njegovega imetnika dodeli enotni učinek, in na drugi strani na opredelitev tega enotnega učinka.
- 32 Iz navedenega izhaja – kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 61 sklepnih predlogov – da je treba prvi tožbeni razlog, s katerim se izpodbija zakonitost – z vidika prava Unije – upravnega postopka, ki poteka pred podelitvijo evropskega patenta, zavrnil kot neupoštevten.

Drugi tožbeni razlog: neobstoj pravne podlage izpodbijane uredbe

Trditve strank

- 33 Kraljevina Španija trdi, da člen 118, prvi odstavek, PDEU ni bil ustrezna pravna podlaga za sprejetje izpodbijane uredbe in da je treba to uredbo šteti za pravno neobstoječo. Izpodbijana uredba naj bi bila vsebinsko prazna, hkrati z njenim sprejetjem pa naj ne bi bili sprejeti ukrepi za zagotovitev enotnega varstva pravic intelektualne lastnine v Uniji, prav tako naj bi ta uredba ne zbliževala zakonodaj držav članic v ta namen.
- 34 Navedena uredba naj bi se opredelila kot poseben sporazum v smislu člena 142 EPK, s katerim naj bi se – kot izhaja iz naslova te uredbe – izvedlo okrepljeno sodelovanje na področju uvedbe enotnega patentnega varstva. Vendar pa naj bi cilj in namen navedene uredbe ne bila skladna s pravno podlago, na kateri temelji ta uredba.
- 35 Izpodbijana uredba naj bi namreč ne določala, zoper katera dejanja EPEU zagotavlja varstvo, in naj bi nepravilno napotovala na upošteveno nacionalno pravo, ker je EPEU ustvarila Unija in ker države članice – tako meni Kraljevina Španija – izvajajo svojo pristojnost le, kolikor Unija svoje pristojnosti ne izvaja. Poleg tega naj bi ta uredba glede učinkov EPEU napotovala na Sporazum o ESP, ki naj bi imel naravo sporazuma mednarodnega javnega prava, ki so ga sklenile države članice, ki sodelujejo v okrepljenem sodelovanju – z izjemo Republike Poljske – in Italijanska republika. S to napotitvijo pa naj bi se kršilo načelo avtonomije pravega reda Unije. V obravnavani zadevi naj bi bila navedena uredba vsebinsko prazna, saj je bilo „približevanje zakonodaje“ preneseno na določbe Sporazuma o ESP.

- 36 Parlament in Svet trdita, da je člen 118 PDEU ustrezna pravna podlaga za sprejetje izpodbijane uredbe. Ta člen naj ne bi zahteval popolne uskladitve nacionalnih zakonodaj, če je ustanovljena pravica intelektualne lastnine, ki zagotavlja enotno varstvo v sodelujočih državah članicah.
- 37 Navedena uredba naj bi glede na cilj in vsebino to zahtevo izpolnjevala, saj naj bi uvedla EPEU, ki zagotavlja enotno varstvo na ozemljih sodelujočih držav članic, ter opredelila značilnosti enotnega patenta in obseg njegovih učinkov.
- 38 Intervenienti, ki so podali stališča glede drugega tožbenega razloga, se s stališči Parlamenta in Sveta strinjajo.

Presoja Sodišča

- 39 V skladu z ustaljeno sodno prakso mora izbira pravne podlage za pravni akt Unije temeljiti na objektivnih elementih, ki jih je mogoče sodno preveriti, med katere spadata zlasti cilj in vsebina tega akta (sodbi Komisija/Svet, C-377/12, EU:C:2014:1903, točka 34 in navedena sodna praksa, in Združeno kraljestvo/Svet, C-81/13, EU:C:2014:2449, točka 35).
- 40 Poudariti je treba, da člen 118, prvi odstavek, PDEU zakonodajalca Unije pooblašča, naj določi ukrepe za uvedbo evropskih pravic intelektualne lastnine, da se zagotovi enotno varstvo pravic intelektualne lastnine v vsej Uniji. Ta določba, ki je bila v PDEU vnesena z Lizbonsko pogodbo, izrecno navaja vzpostavitev in delovanje notranjega trga, ki v skladu s členom 4 PDEU spada na področje deljenih pristojnosti Unije (glej v tem smislu sodbo Španija in Italija/Svet, C-274/11 in C-295/11, EU:C:2013:240, točke od 16 do 26).
- 41 Sodišče je prav tako – glede besedne zveze „v vsej Uniji“ iz te določbe – presodilo, da ker se pristojnost, prenesena s tem členom, izvaja v okviru okrepljenega sodelovanja, tako uvedena evropska pravica intelektualne lastnine in enotno varstvo, ki ga zagotavlja, ne veljata v vsej Uniji, temveč le na ozemlju udeleženih držav članic (glej v tem smislu sodbo Španija in Italija/Svet, C-274/11 in C-295/11, EU:C:2013:240, točki 67 in 68).
- 42 Posledično je glede namena in vsebine izpodbijane uredbe treba določiti, ali ta določa ukrepe, ki zagotavljajo enotno varstvo pravic intelektualne lastnine na ozemljih sodelujočih držav članic, in ali je posledično podlaga zanjo lahko bila – kot trdijo Parlament, Svet in intervenienti – člen 118, prvi odstavek, PDEU, ki je v preambuli izpodbijane uredbe naveden kot pravna podlaga.
- 43 Glede namena izpodbijane uredbe je treba poudariti, da je v skladu z njenim členom 1(1) njen cilj „uvedba enotnega patentnega varstva“, ki bi – kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 1 te uredbe – moralo biti med pravnimi instrumenti, ki jih imajo na voljo podjetja, zlasti da bi se tako tem podjetjem omogočilo, da prilagodijo svoje dejavnosti pri proizvodnji in distribuciji izdelkov prek nacionalnih meja. Ta cilj je potrjen z uvodno izjavo 4, v kateri je poudarjena potreba po izboljšanju ravni patentnega varstva z omogočanjem podjetjem, da pridobijo enotno patentno varstvo v sodelujočih državah članicah, ter po odpravi stroškov in zapletenih postopkov za podjetja v Uniji.
- 44 Glede vsebine izpodbijane uredbe je treba ugotoviti, da določbe te uredbe v opredelitvi značilnosti EPEU izražajo voljo zakonodajalca Unije po zagotovitvi enotnega varstva pravic na ozemljih sodelujočih držav članic.
- 45 Izpodbijana uredba namreč v členu 3(1) določa, da ima evropski patent, ki je v vseh sodelujočih državah članicah podeljen z enakimi zahtevki, v teh državah članicah enotni učinek, če je bil njegov enotni učinek registriran v registru enotnega patentnega varstva. Člen 3(2) te uredbe poleg tega

določa, da ima EPEU enoten značaj, da zagotavlja enotno varstvo in ima enak učinek v vseh sodelujočih državah članicah ter da se lahko omeji, prenese, razveljavi ali preneha le v vseh sodelujočih državah članicah.

- 46 V zvezi s tem določitev le enega nacionalnega prava, ki velja na ozemlju vseh sodelujočih držav članic in katerega materialnopravne določbe opredeljujejo tako dejanja, zoper katera EPEU zagotavlja varstvo, kot značilnosti EPEU kot predmeta lastnine, omogoča zagotavljanje enotnosti takega varstva.
- 47 V nasprotju z evropskih patentom, podeljenim v skladu s pravili iz EPK, ki v vsaki državi pogodbenici te konvencije zagotavljajo varstvo, katerega obseg določa nacionalno pravo posamezne države, namreč enotnost varstva, ki ga daje EPEU, izhaja iz uporabe členov 5(3) in 7 izpodbijane uredbe, ki zagotavljata, da bo izbrano nacionalno pravo veljalo na ozemlju vseh sodelujočih držav članic, v katerih ima ta patent enotni učinek.
- 48 Glede trditve Kraljevine Španije, da je izpodbijana uredba „vsebinsko prazna“, je treba poudariti, kot je to storil generalni pravobranilec v točki 89 sklepnih predlogov, da člen 118 PDEU – ki je v poglavju 3 naslova VII Pogodbe DEU, ki se nanaša na „približevanje zakonodaje“ – s tem ko omenja določitev „ukrepov za uvedbo evropskih pravic intelektualne lastnine, da se zagotovi enotno varstvo pravic intelektualne lastnine v vsej Uniji“, od zakonodajalca Unije ne zahteva nujno, da popolnoma in izčrpno uskladi vse vidike pravice intelektualne lastnine.
- 49 Ne glede na to, da izpodbijana uredba ne vsebuje seznama dejanj, zoper katera EPEU zagotavlja varstvo, takšno varstvo ostaja enotno, če – neodvisno od natančnega obsega materialnega varstva, ki ga daje EPEU na podlagi upoštevne nacionalnega prava – se bo to varstvo na podlagi člena 7 izpodbijane uredbe za ta EPEU uporabilo na ozemlju vseh sodelujočih držav članic, v katerih ima navedeni patent enotni učinek.
- 50 Poleg tega je zakonodajalec Unije v uvodni izjavi 9 izpodbijane uredbe pojasnil, da bi morali obseg in omejitve pravice imetnika EPEU, da kateri koli tretji osebi prepreči dejanja, zoper katera navedeni patent zagotavlja varstvo na vseh ozemljih sodelujočih držav članic, kjer ima enotni učinek, veljati v zadevah, ki jih ne ureja ta uredba ali Uredba št. 1260/2012.
- 51 Iz zgornjih preudarkov izhaja, da je enotno patentno varstvo, ki ga določa izpodbijana uredba, ustrezno za preprečitev razlik glede patentnega varstva v sodelujočih državah članicah, njegov cilj pa je posledično enotno varstvo v smislu člena 118, prvi odstavek, PDEU.
- 52 Iz navedenega izhaja, da je ta določba ustrezna pravna podlaga za sprejetje izpodbijane uredbe.
- 53 Zato je treba drugi tožbeni razlog zavrniti.

Tretji tožbeni razlog: zloraba pooblastil

Trditve strank

- 54 Kraljevina Španija trdi, da sta Parlament in Svet zlorabila pooblastila. To naj bi izhajalo iz dejstva, da naj bi izpodbijana uredba, ki naj bi bila „prazna lupina“, ne vsebovala nobene pravne ureditve, ki bi zagotavljala enotno varstvo pravic intelektualne lastnine v Uniji. V nasprotju s trditvami Parlamenta naj Sodišče v sodbi Španija in Italija/Svet (C-274/11 in C-295/11, EU:C:2013:240) o tem vprašanju ne bi odločilo.
- 55 Parlament in Svet ob podpori vseh intervenientov predlagata zavrnitev tretjega tožbenega razloga. Parlament poudarja, da je Sodišče v sodbi Španija in Italija/Svet (C-274/11 in C-295/11, EU:C:2013:240) zavrnilo trditev Kraljevine Španije in Italijanske republike o zlorabi pooblastil. Svet

dodaja, da izpodbijana uredba in uvedba EPEU prispevata k uresničitvi ciljev Unije, saj bi moral imetnik evropskega patenta, ki bi želel uveljavljati varstvo v 25 državah članicah, udeleženih v okrepljenem sodelovanju, brez enotnega učinka EPEU ta patent potrditi v vsaki od teh držav članic, tako da bi torej ta patent bilo treba potrditi in v primeru spora ločeno zagovarjati v vsaki od navedenih držav članic.

Presoja Sodišča

- 56 V skladu z ustaljeno sodno prakso gre lahko za akt, pri katerem so bila zlorabljena pooblastila, le če je na podlagi objektivnih, upoštevni in skladnih indicjev mogoče sklepati, da je bil sprejet samo ali vsaj odločilno za druge cilje kot tiste, zaradi katerih je bilo zadevno pooblastilo dano, ali za izognitev postopku, ki je s PDEU posebej določen za ukvarjanje z okoliščinami obravnavanega primera (sodbi Fedesa in drugi, C-331/88, EU:C:1990:391, točka 24, ter Španija in Italija/Svet, C-274/11 in C-295/11, EU:C:2013:240, točka 33 in navedena sodna praksa).
- 57 V obravnavani zadevi pa Kraljevina Španija ni dokazala, da je bila izpodbijana uredba sprejeta samo ali odločilno za druge cilje kot tiste, zaradi katerih je bilo zadevno pooblastilo dano in ki so navedeni v členu 1(1) te uredbe, ali za izognitev postopku, ki je s PDEU posebej določen za ukvarjanje z okoliščinami obravnavanega primera.
- 58 Kraljevina Španija se je v okviru tretjega tožbenega razloga, s katerim se zatrjuje zloraba pooblastil, dejansko omejila le na ponovitev svoje trditve, da izpodbijana uredba ne določa nobene pravne ureditve, ki bi zagotavljala enotno varstvo pravic intelektualne lastnine v Uniji. Ta trditev pa je bila zavrnjena že ob presoji drugega tožbenega razloga.
- 59 Iz navedenega izhaja, da tudi tretji tožbeni razlog ni utemeljen ter da ga je treba zavriniti.

Četrty in peti tožbeni razlog: kršitev člena 291(2) PDEU in načel, navedenih v sodbi Meroni/Visoka oblast (9/56, EU:C:1958:7)

Trditve strank

- 60 Kraljevina Španija s četrtyim tožbenim razlogom izpodbija v členu 9(2) izpodbijane uredbe navedeno dodelitev pristojnosti sodelujočim državam članicam, da v okviru ožjega odbora upravnega sveta Evropske patentne organizacije določijo višino pristojbin za podaljšanje veljavnosti in njihov delež razdelitve. Dodelitev takega izvedbenega pooblastila sodelujočim državam članicam naj bi bila kršitev člena 291 PDEU in načel, navedenih v sodbi Meroni/Visoka oblast (9/56, EU:C:1958:7).
- 61 Primarno Kraljevina Španija trdi, da člen 291 PDEU zakonodajalcu ne omogoča, da tako pristojnost prenese na sodelujoče države članice. Odstavek 1 tega člena naj bi ne bil upošteven, odstavek 2 istega člena pa naj bi določal, da če so potrebni enotni pogoji za izvajanje pravno zavezujočih aktov Unije, se s temi akti na Komisijo ali na Svet prenesejo izvedbena pooblastila. Navedeni pogoj za uporabo tega odstavka 2 naj bi bil v obravnavani zadevi ob upoštevanju besedila 9(2) izpodbijane uredbe očitno izpolnjen.
- 62 Podredno, če bi Sodišče ugotovilo, da ta določba ni bila kršena, Kraljevina Španija trdi, da za zadevni prenos pooblastil niso izpolnjeni pogoji, navedeni v sodbi Meroni/Visoka oblast (9/56, EU:C:1958:7) in potrjeni s sodbami Romano (98/80, EU:C:1981:104), Tralli/ECB (C-301/02 P, EU:C:2005:306) in Združeno kraljestvo/Parlament in Svet (C-270/12, EU:C:2014:18).
- 63 Kraljevina Španija s petim tožbenim razlogom trdi, da člen 9(1) izpodbijane uredbe, s katerim so nekatere upravne naloge prenesene na EPU, krši načela, navedena v sodbi Meroni/Visoka oblast (9/56, EU:C:1958:7). V nasprotju s trditvami več intervenientov naj ne bi šlo za pristojnosti držav članic,

ampak za pristojnosti Unije. Ta država članica meni, da čeprav je ta prenos mogoče objektivno upravičiti s strokovnostjo EPU na zadevnem področju, pa tak prenos ne bi smel zajemati pooblastil, ki vključujejo široko diskrecijsko pravico. V členu 9(1)(f) navedeno upravljanje sistema nadomestil za povračilo stroškov prevajanja iz člena 5 Uredbe (EU) št. 1260/2012 pa naj bi vključevalo široko diskrecijsko pravico. Poleg tega naj bi EPU užival imuniteto pred sodnimi postopki in izvršbo ter naj posledično ne bi bil podvržen sodnemu nadzoru.

- 64 Parlament v odgovoru na četrti tožbeni razlog trdi, da je bila dodelitev nekaterih pristojnosti agencijam vedno izjema od pravil iz Pogodbe na področju uporabe prava Unije, kar naj bi bilo pod določenimi pogoji pravno sprejemljivo. Poleg tega se sprašuje o upoštevnosti sodbe Meroni/Visoka oblast (9/56, EU:C:1958:7) v primeru dodelitve pristojnosti mednarodnemu organu, kakršen je ožji odbor upravnega sveta Evropske patentne organizacije.
- 65 Svet meni, da so v skladu s členom 291(1) PDEU za sprejetje ustreznih izvedbenih ukrepov, če institucije Unije sprejmejo pravno zavezujoče akte, odgovorne države članice. Samo če so za izvajanje teh aktov potrebni enotni pogoji, naj bi v skladu s členom 291(2) PDEU izvedbene ukrepe sprejela Komisija ali, če je smiselno, Svet. V zvezi s tem naj Kraljevina Španija ne bi utemeljila svoje trditve, da bi moralo biti določanje pristojbin za podaljšanje veljavnosti in njihovega deleža razdelitve na ravni Unije enotno. Iz tega naj bi sledilo, da sodba Meroni/Visoka oblast (9/56, EU:C:1958:7) v obravnavani zadevi ni upoštevana.
- 66 Parlament in Svet vsekakor menita, da so pogoji, ki jih določa sodba Meroni/Visoka oblast (9/56, EU:C:1958:7), izpolnjeni.
- 67 Parlament in Svet v odgovoru na peti tožbeni razlog trdita, da sodne prakse, ki izhaja iz sodbe Meroni/Visoka oblast (9/56, EU:C:1958:7), ni mogoče uporabiti, in sicer iz razlogov, podanih v njunem odgovoru na četrti tožbeni razlog. Ti instituciji dodajata, da za nalogo, navedeno v členu 9(1)(f) izpodbijane uredbe, v nasprotju z drugimi nalogami, navedenimi v členu 9(1) te uredbe, veljajo merila, ki so določena posredno, in sicer z napotitvijo na člen 5 Uredbe št. 1260/2012. V nasprotju s trditvami Kraljevine Španije naj bi EPU ne imel popolnoma prostih rok glede navedene naloge. Natančneje, presoja, ki jo mora opraviti EPU, naj bi bila bolj upravne oziroma tehnične kot politične narave. Parlament prav tako opozarja, da je predstavnik Komisije član ožjega odbora upravnega sveta Evropske patentne organizacije, in sicer v vlogi opazovalca. Glede zatrjevanega neobstoja sodnega nadzora Parlament in Svet napotujeta na svoje trditve, ki sta jih v zvezi s tem že navedla.
- 68 Intervenienti se s trditvami Parlamenta in Sveta strinjajo.

Presoja Sodišča

- 69 V utemeljitev četrtega tožbenega razloga se najprej zatrjuje kršitev člena 291(2) PDEU. Dalje se v utemeljitev tega tožbenega razloga pa tudi petega tožbenega razloga zatrjuje kršitev načel, navedenih v sodbi Meroni/Visoka oblast (9/56, EU:C:1958:7).
- 70 Glede, prvič, trditve o kršitvi člena 291(2) PDEU ni sporno – kot je bilo opozorjeno v točki 28 te sodbe – da je izpodbijana uredba poseben sporazum v smislu člena 142 EPK, tako da za tak sporazum veljajo določbe dela IX EPK, ki se nanaša na posebne sporazume in ki zajema člene od 142 do 149 te konvencije.

- 71 Kot je opozorjeno v uvodni izjavi 16 izpodbijane uredbe, lahko v skladu s členoma 143 in 145 EPK skupina držav pogodbenic ob uporabi določb dela IX EPK da EPU naloge in ustanovi ožji odbor upravnega sveta Evropske patentne organizacije. Poleg tega člen 146 EPK določa, da če so bile EPU dane dodatne naloge po členu 143 te konvencije, nosi stroške, ki jih ima Evropska patentna organizacija z izvrševanjem teh nalog, skupina držav pogodbenic.
- 72 Z namenom izvršitve zgoraj navedenih določb člen 9 izpodbijane uredbe v odstavku 1 določa, da sodelujoče države članice dodelijo EPU različne naloge, ki so navedene v odstavku 1 tega člena, v odstavku 2 pa določa, da sodelujoče države članice kot države pogodbenice EPK zagotovijo upravljanje in nadzor nad dejavnostmi, povezanimi s temi nalogami, ter v skladu z določbami te uredbe zagotovijo določitev višine pristojbin za podaljšanje veljavnosti ter deleža njihove razdelitve. V uvodni izjavi 20 navedene uredbe je v zvezi s tem pojasnjeno, da bi morali biti ustrezna višina in razdelitev pristojbin za podaljšanje veljavnosti določeni z namenom zagotovitve, da so v zvezi z enotnim patentnim varstvom vsi stroški nalog, dodeljenih EPU, v celoti kriti iz sredstev, pridobljenih z EPEU.
- 73 Iz zgornjih preudarkov izhaja, da mora v členu 9(2) izpodbijane uredbe določena višina pristojbin za podaljšanje veljavnosti nujno kriti vse stroške, ki nastanejo EPU pri izvrševanju dodatnih nalog, ki mu jih v skladu s členom 143 EPK dodelijo sodelujoče države članice.
- 74 Te naloge pa so same po sebi povezane z izvajanjem enotnega patentnega varstva, kot ga določa izpodbijana uredba.
- 75 Zato je treba v nasprotju s trditvami nekaterih intervenientov ugotoviti, da v členu 9(2) izpodbijane uredbe navedena določitev višine pristojbin za podaljšanje veljavnosti ter deleža njihove razdelitve pomeni izvajanje pravno zavezujočega akta prava Unije v smislu člena 291(1) PDEU.
- 76 V skladu z zadnjenavedeno določbo države članice sprejmejo vse ukrepe notranjega prava, ki so potrebni za izvajanje pravno zavezujočih aktov prava Unije.
- 77 Le če so za izvajanje pravno zavezujočih aktov Unije potrebni enotni pogoji, se v skladu s členom 291 PDEU s temi akti na Komisijo ali v ustrezno utemeljenih posebnih primerih in v primerih iz členov 24 in 26 Pogodbe o Evropski uniji na Svet prenesejo izvedbena pooblastila.
- 78 Kraljevina Španija pa v okviru četrtega tožbenega razloga ne navaja razlogov, ki bi utemeljevali, da so taki enotni pogoji potrebni za namen izvršitve člena 9(2) izpodbijane uredbe.
- 79 Ta država članica se v bistvu omejuje na zatrjevanje, da nujnost takih pogojev izhaja iz določbe te uredbe in določitve enotne pristojbine za EPEU namesto pristojbine za vsako posamezno državo članico.
- 80 Te trditve vendarle ni mogoče sprejeti.
- 81 Čeprav člen 9(1)(e) izpodbijane uredbe določa, da sodelujoče države članice dodelijo EPU nalogo „pobiranja in upravljanja pristojbin za podaljšanje veljavnosti EPEU“, pa iz nobene določbe te uredbe ne izhaja, da bi morale višine pristojbin za podaljšanje veljavnosti biti enotne za vse sodelujoče države članice.
- 82 Poleg tega iz opredelitve v izpodbijani uredbi glede posebnega sporazuma v smislu člena 142 EPK in iz okoliščine – ki je poleg tega Kraljevina Španija ni izpodbijala – da je določitev višine pristojbin za podaljšanje veljavnosti ter deleža njihove razdelitve zaupana ožjemu odboru upravnega sveta Evropske patentne organizacije, nujno izhaja, da morajo vse potrebne ukrepe za izvedbo člena 9(2) izpodbijane uredbe sprejeti sodelujoče države članice, in ne Komisija ali Svet, saj Unija – v nasprotju z državami članicami Unije – ni pogodbenica EPK.

- 83 Iz navedenega izhaja, da Kraljevina Španija nepravilno trdi, da je bil kršen člen 291(2) PDEU.
- 84 Drugič, treba je preučiti trditev, da so bila kršena načela, navedena v sodbi Meroni/Visoka oblast (9/56, EU:C:1958:7), na kateri temeljita četrti in peti tožbeni razlog. V okviru te sodne prakse je Sodišče med drugim presodilo, da prenos – s strani institucije Unije na zasebni subjekt – diskrecijske pravice s širokim poljem proste presoje, ki bi lahko bila uporabljena tako, da bi dejansko omogočila izvajanje gospodarske politike, ni skladen z zahtevami PDEU (glej v tem smislu sodbi Meroni/Visoka oblast, 9/56, EU:C:1958:7, str. 43, 44 in 47, in Združeno kraljestvo/Parlament in Svet, C-270/12, EU:C:2014:18, točki 41 in 42).
- 85 V zvezi s tem je treba poudariti, da Unija – v nasprotju z državami članicami Unije – ni pogodbenica EPK. Posledično je zakonodajalec Unije v navedenem členu 9(2) izpodbijane uredbe upravičeno določil, naj sodelujoče države članice kot države pogodbenice EPK zagotovijo določitev višine pristojbin za podaljšanje veljavnosti ter deleža njihove razdelitve.
- 86 Glede člena 9(1) izpodbijane je treba ugotoviti, da iz besedila te določbe izhaja, da so sodelujoče države članice tiste, ki v smislu člena 143 EPK dodelijo EPU naloge, naštete v navedeni določbi.
- 87 Ker – v nasprotju s trditvami Kraljevine Španije – zakonodajalec Unije sodelujočim državam članicam ali EPU ni prenesel izvedbenih pooblastil, ki bi jih imel na podlagi prava Unije, načel, ki jih je razvilo Sodišče v sodbi Meroni/Visoka oblast (9/56, EU:C:1958:7), ni mogoče uporabiti.
- 88 Zato je četrti in peti tožbeni razlog treba zavrnila.

Šesti in sedmi tožbeni razlog: kršitev načel avtonomije in enotnosti prava Unije

Trditve strank

- 89 Kraljevina Španija s šestim tožbenim razlogom trdi, da ohranjanje avtonomnosti pravnega reda Unije pomeni, da nobena mednarodna pogodba ne sme izkrivljati pristojnosti Unije in njenih institucij. To pa naj bi se dogajalo v obravnavani zadevi.
- 90 Kraljevina Španija v prvem delu šestega tožbenega razloga trdi, da ni bistvene razlike med Sporazumom o ESP in osnutkom sporazuma, s katerim se vzpostavlja sodišče, pristojno za spore o evropskih patentih in patentih Skupnosti, in ki ga je Sodišče razglasilo za nezdružljivega z določbami PEU in PDEU (mnenje 1/09, EU:C:2011:123). Po eni strani naj bi Enotno sodišče za patente ne bilo del institucionalnega in sodnega sistema Unije. Po drugi strani naj bi Sporazum o ESP ne določal jamstev za ohranjanje prava Unije. Neposredna, individualna in kolektivna odgovornost držav članic pogodbenic, tudi za namene členov 258 PDEU, 259 PDEU in 260 PDEU, iz člena 23 Sporazuma o ESP, tudi če bi bila skladna s Pogodbami, naj ne bi bila zadostna.
- 91 Z drugim delom navedenega tožbenega razloga Kraljevina Španija trdi, da sodelujoče države članice s pristopom k Sporazumu o ESP izvajajo pristojnost, ki naj bi jo odslej imela Unija, s čimer sta kršeni načeli lojalnega sodelovanja in avtonomije prava Unije. Od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe naj bi Unija imela izključno pristojnost za sklenitev mednarodnega sporazuma, kolikor lahko vpliva na skupna pravila ali spremeni njihovo področje uporabe. Sporazum o ESP pa naj bi vplival na Uredbo št. 1215/2012 ter Konvencijo o pristojnosti in izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, podpisano 30. oktobra 2007 v Luganu (UL L 339, str. 3), in naj bi spreminjal njuno področje uporabe.
- 92 Nazadnje, s tretjim delom šestega tožbenega razloga Kraljevina Španija trdi, da je iz člena 18(2), prvi pododstavek, izpodbijane uredbe razvidno, da je uporaba te uredbe v celoti odvisna od začetka veljavnosti Sporazuma o ESP. Člen 89 tega sporazuma naj bi začetek zadnjenavedenega pogojeval

z deponiranjem trinajste listine o ratifikaciji ali pristopu, kar zajema tudi tri države članice, v katerih je v letu pred letom podpisa Sporazuma o ESP začelo učinkovati največ evropskih patentov. Iz tega naj bi izhajalo, da naj bi bila učinkovitost pristojnosti, ki jo Unija izvaja z izpodbijano uredbo, odvisna od volje držav članic pogodbenic Sporazuma o ESP.

- 93 Kraljevina Španija s sedmim tožbenim razlogom trdi, da člen 18(2), drugi pododstavek, izpodbijane uredbe državam članicam omogoča, da enostransko odločijo, ali se bo ta uredba zanje uporabljala ali ne. Če bi se tako država članica odločila, da ne bo ratificirala Sporazuma o ESP, se ta uredba zanj ne bi uporabljala in Enotno sodišče za patente na njenem ozemlju ne bi imelo izključne pristojnosti za odločanje o EPEU, tako da EPEU za zadevno državo članico ne bi imel enotnega učinka. S tem naj bi bili kršeni načeli avtonomije in enotne uporabe prava Unije.
- 94 Parlament najprej navaja, da je povezava med izpodbijano uredbo in Sporazumom o ESP nujen pogoj za delovanje sistema EPEU s pomočjo enotnega patenta in da ne krši prava Unije. Sporazum o ESP naj bi izpolnjeval bistvena pogoja za spoštovanje avtonomije pravnega reda Unije, saj naj po eni strani ne bi spreminjal narave pristojnosti Unije in njenih institucij, po drugi strani pa naj Uniji in njenim institucijam pri izvajanju notranjih pristojnosti ne bi nalagal nobene posebne razlage pravnih določb Unije v navedenem sporazumu.
- 95 Poleg tega naj ustanovitev Enotnega sodišča za patente ne bi posegala v pristojnost Unije. Najprej zato, ker naj bi bile za ustanovitev skupnega sodišča za patente in določitev njegovih pristojnosti vedno pristojne države članice, in ne izključno Unija. Nato pa, ker naj bi izpodbijana uredba državam članicam izrecno nalagala, naj Enotnemu sodišču za patente dodelijo izključno pristojnost. Ta uredba, ki temelji na členu 118, prvi odstavek, PDEU, naj bi državam članicam izrecno dovoljevala, da na področju patentov sprejmejo določbe glede odstopanj od Uredbe št. 1215/2012. Zakonodajalec Unije naj bi tudi zahteval, da se začetek veljavnosti Sporazuma o ESP podredi nujnim spremembam, ki bi jih zakonodajalec Unije vnesel v Uredbo št. 1215/2012. Nazadnje, več določb PDEU naj bi za začetek veljavnosti sekundarnega pravnega akta Unije določalo pogoj, da ga odobrijo države članice.
- 96 Parlament poleg tega meni, da bi zavrnitev ratifikacije Sporazuma o ESP s strani države članice, s čimer bi povzročila, da izpodbijane uredbe na njenem ozemlju ne bi bilo mogoče uporabljati, pomenila kršitev člena 4(3) PEU. Ta institucija meni, da tudi če bi obstajalo tveganje v zvezi z enotno uporabo izpodbijane uredbe, bi bilo tako tveganje upravičeno ob upoštevanju, da je treba zagotavljati učinkovito sodno varstvo in spoštovati načelo pravne varnosti.
- 97 Svet poudarja, da je zakonodajalec Unije sprejel politično odločitev, da se EPEU poveže z delovanjem ločenega sodnega organa, in sicer Enotnega sodišča za patente, ki zagotavlja doslednost sodne prakse in pravno varnost. Za vzpostavitev povezave med EPEU in Enotnim sodiščem za patente, ki naj bi bila opisana v uvodnih izjavah 24 in 25 izpodbijane uredbe, naj ne bi bilo nobene pravne ovire. Poleg tega naj bi v zakonodajni praksi obstajalo več primerov, pri katerih je bila uporaba akta Unije pogojena z dogodkom, ki ni bil povezan s tem aktom. Odločitev, da je za začetek veljavnosti Sporazuma ESP potrebnih 13 ratifikacij, naj bi izhajala iz prizadevanj držav članic, da zagotovijo hitro vzpostavitev EPEU in Enotnega sodišča za patente.
- 98 Svet poleg tega opozarja, da člen 18(2) izpodbijane uredbe določa le odstopanje od člena 3(1) in (2) ter člena 4(1) te uredbe, tako da je EPEU omejen na države članice, ki so ratificirale Sporazum o ESP, druge določbe navedene uredbe pa se uporabljajo za vse sodelujoče države članice. Ob upoštevanju pomena povezave med izpodbijano uredbo in Sporazumom o ESP se je štelo, da gre za dodatno jamstvo za optimalno delovanje te povezave.
- 99 Intervenienti, ki so podali stališča v zvezi s šestim in sedmim tožbenim razlogom, se s stališčem Parlamenta in Sveta strinjajo.

Presoja Sodišča

- 100 Najprej je treba navesti, da se s prvima deloma šestega tožbenega razloga želi dokazati, prvič, da določbe Sporazuma o ESP niso združljive s pravom Unije, in drugič, da sodelujoče države članice ne morejo ratificirati Sporazuma o ESP, ne da bi kršile svoje obveznosti, ki izhajajo iz prava Unije.
- 101 Poudariti pa je treba, da Sodišče v okviru tožbe, vložene na podlagi člena 263 PDEU, ni pristojno odločati o zakonitosti mednarodnega sporazuma, ki ga sklenejo države članice.
- 102 Sodišče Unije v okviru take tožbe prav tako ni pristojno odločati o zakonitosti akta, ki ga je sprejel nacionalni organ (glej v tem smislu sodbo Liivimaa Lihaveis, C-562/12, EU:C:2014:2229, točka 48 in navedena sodna praksa).
- 103 Iz navedenega izhaja, da je prva dela šestega tožbenega razloga treba zavreči kot nedopustna.
- 104 Glede tretjega dela navedenega tožbenega razloga je treba poudariti, da člen 18(2) izpodbijane uredbe določa, da se ta uredba „[uporablja] od 1. januarja 2014 ali od datuma začetka veljavnosti Sporazuma o Enotnem patentnem sodišču, kar koli nastopi pozneje“.
- 105 V skladu s sodno prakso Sodišča neposredna uporaba uredbe, določena v členu 288, drugi odstavek, PDEU, pomeni, da za njeno uveljavitev in uporabo v korist tistih, ki jih ureja, ali proti njim ni potreben nikakršen predpis, s katerim bi bila sprejeta v nacionalno pravo, razen če zadevna uredba državam dopušča članicam, da same sprejmejo zakonske, regulativne, upravne in finančne ukrepe, zato da bi zagotovile uporabo določb te uredbe (glej sodbi Bussone, 31/78, EU:C:1978:217, točka 32, in ANAFE, C-606/10, EU:C:2012:348, točka 72 in navedena sodna praksa).
- 106 To velja v obravnavani zadevi, saj je zakonodajalec Unije sam prepustil državam članicam, da za zagotovitev uporabe določb izpodbijane uredbe lahko same, prvič, v pravnem okviru, ki ga določi EPK, sprejmejo več ukrepov, in drugič, ustanovijo Enotno sodišče za patente, ki je – kot je navedeno v uvodnih izjavah 24 in 25 navedene uredbe – bistveno za zagotovitev ustreznega delovanja evropskega patenta z enotnim učinkom, doslednosti sodne prakse in s tem pravne varnosti ter stroškovne učinkovitosti za imetnike patentov.
- 107 V zvezi s trditvijo Kraljevine Španije, podane v okviru sedmega tožbenega razloga, in sicer da naj bi člen 18(2), drugi pododstavek, izpodbijane uredbe državam članicam omogočal, da enostransko odločijo, ali se bo ta uredba zanje uporabljala ali ne, je treba ugotoviti, da ta trditev temelji na napačni predpostavki, saj ta določba odstopa le od člena 3(1) in (2) ter člena 4(1) izpodbijane uredbe, ne pa drugih določb navedene uredbe. Takšno delno in začasno odstopanje je poleg tega utemeljeno z razlogi, navedenimi v točki 106 te sodbe.
- 108 Iz zgornjih preudarkov izhaja, da je treba šesti in sedmi tožbeni razlog zavrniti.
- 109 Glede na vse preudarke je treba tožbo zavrniti v celoti, prav tako pa predlog za razglasitev delne ničnosti izpodbijane uredbe, ki ga je Kraljevina Španija podala podredno.

Stroški

- 110 V skladu s členom 138(1) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Parlament in Svet sta predlagala, naj se Kraljevini Španiji naloži plačilo stroškov, in ker ta s tožbenimi razlogi ni uspela, se ji naloži plačilo njenih stroškov in stroškov, ki sta jih priglasila Parlament in Svet.
- 111 Na podlagi člena 140(1) tega poslovnika države članice in institucije, ki so intervenirale v sporu, nosijo svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. **Tožba se zavrne.**
2. **Kraljevini Španiji se poleg plačila lastnih stroškov naloži plačilo stroškov, ki sta jih priglasila Evropski parlament in Svet Evropske unije.**
3. **Kraljevina Belgija, Češka republika, Kraljevina Danska, Zvezna republika Nemčija, Francoska republika, Veliko vojvodstvo Luksemburg, Madžarska, Kraljevina Nizozemska, Kraljevina Švedska, Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska in Evropska komisija nosijo svoje stroške.**

Podpisi